

Innst. O. nr. 30

(1999-2000)

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjølova) og i enkelte andre lover

Ot.prp. nr. 95 (1998-1999)

Til Odelstinget

Sammendrag

Nærings- og handelsdepartementet gjer i proposisjonen framlegg om visse endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjølova) og i enkelte andre lover, med sikte på å bringe norsk rett i samsvar med EØS-retten når det gjeld nasjonalitetskrav for registrering av skip i norsk ordinært register.

Sjølova § 1 regulerer høvet til å registrere skip i norsk ordinært register. Lova slår fast nærmare vilkår for rett til registrering. Eit skip som er registrert i norsk skipsregister er å rekne som norsk og ligg under norsk jurisdiksjon. Rett til registrering gjeld så langt skipet ikkje er registrert i registret til eit anna land.

Departementet sluttar seg til synspunkta frå sjømannsorganisasjonane, LO og Skipsregistra om at representanten for eigaren må vere busett i Noreg når eigaren sjølv ikkje har fast bustad i riket. Dette blir ordna ved at det blir gjort framlegg om eit nytt femte ledd i § 1.

Framlegget til endringar i sjølova § 1 vil verke inn på høvet til å registrere skip i NIS, sidan NIS-lova § 1 nr. 1 viser til sjølova § 1.

Dei endringane det er gjort framlegg om, verkar inn på fiskerilovgivinga. Der blir det i fleire samanhengar vist til sjølova § 1 om når eit skip er å rekne som norsk.

Framlegget til lovendringar vil ikkje ha vesentlege økonomiske eller administrative verknader for Skipsregistra eller andre offentlege styresmakter. Dei endringane det er gjort framlegg om, vil heller ikkje få økonomiske konsekvensar for private personar.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mimmi Bæivi, Bjarne Håkon Hanssen, Kjell Opseth, Torstein Rudihagen, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Rita Tveiten, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Terje Knudsen, fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan

og Anita Apelthun Sæle, fra Høyre, Ansgar Gabrielsen og Ivar Kristiansen, fra Senterpartiet, lederen Morten Lund, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til den fremlagte proposisjonen.

Komiteen konstaterer at det foreliggende lovforslag kommer som en følge av EØS-avtalen etter at også flere land har endret sin lovgivning på dette området. Gjennom de foreslåtte endringer likestilles EØS-borgere og EØS-selskaper med norske borgere og selskaper når det gjelder registrering av skip i Norsk Ordinært Register (NOR). Komiteen gir sin tilslutning til dette.

Komiteen viser til at det i proposisjonen er gjort en henvisning til Ot.prp. nr. 45 (1986-1987) hva gjelder kriteriet for drift av skip registrert i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS). Det presiseres at Stortingets flertall la til grunn et videre driftsgrunnlag, slik at korrekt henvisning skal være Innst. O. nr. 73 (1986-1987) til samme sak. Komiteen har for øvrig ingen bemerkninger til den foreslåtte harmonisering av NIS-lovens § 1 og § i sjøloven.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og det som er sagt foran, og råder Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjølova) og i enkelte andre lover

I

Lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjølova) skal endrast slik:

§ 1 tredje ledd og nye fjerde og femte ledd skal lyde:

Ved anvendelsen av denne paragraf skal likt med det som eies av norsk statsborger, regnes det som eies

av person, selskap eller virksomhet som omfattet av bestemmelsene i EØS-avtalen. Dersom skipet eies av selskap, virksomhet eller lignende må dette være stiftet i samsvar med lovgivningen i et av landene tilknyttet EØS-avtalen og ha sitt vedtektsbestemte sete, sin hovedadministrasjon eller sitt hovedforetak i et av disse landene. Likt med kravet til norsk statsborgerskap og bopel for styrets medlemmer i første ledd nr. 4 regnes statsborgerskap og bopel i land tilknyttet EØS-avtalen. Det er et vilkår at skipet inngår som ledd i eiers økonomiske virksomhet som er etablert i Norge og at skipet drives fra Norge. Dersom skipet benyttes i fritidsøyemed og ikke inngår i en økonomisk virksomhet, kan det eies av en person som er bosatt i Norge og som er statsborger fra et land tilknyttet EØS-avtalen.

Eies et skip av en utenlandsk statsborger som har fast bosted i Norge og som ikke er fra en av medlemsstatene i EØS-avtalen, kan departementet i særlige tilfelle godkjenne skipet som norsk. Likeledes kan departementet i særlige tilfelle gjøre unntak fra kravene i første ledd nr. 2 til 4 jf annet ledd om at norske statsborgere skal eie minst 6/10 av kapitalen og kunne utøve stemmerett med minst 6/10 av stemmene.

Dersom eieren ikke har fast bosted i Norge, skal han oppnevne en representant, bosatt i Norge og med statsborgerskap fra et land tilknyttet EØS-avtalen, som har fullmakt til å ta imot søksmål på vegne av eieren.

§ 4 første ledd siste punktum skal lyde:

I de tilfeller som er nevnt i nr. 1 og 2, gjelder § 1 annet til femte ledd og § 2 og § 3 tilsvarende.

§ 13 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Eies et skip av person, selskap eller virksomhet som nevnt i § 1 tredje ledd, skal registeret inneholde opplysninger om hvem som driver skipet fra Norge.

§ 103 andre ledd skal lyde:

Som bestyrende reder kan velges enten en person som er norsk statsborger bosatt i Norge eller et ansvar-

lig selskap hvor samtlige deltakere er norske statsborgere bosatt i Norge eller et selskap med begrenset ansvar som fyller vilkårene i § 1 nr. 4. Likt med norsk statsborger regnes statsborger fra et land tilknyttet EØS-avtalen.

Nåværende andre ledd andre punktum blir nytt tredje ledd.

II

I lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. skal § 1 tredje ledd lyde:

Med norsk fartøy menes fartøy som oppfyller vilkårene i sjøloven § 1 første, annet og fjerde ledd.

III

I lov 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen skal § 2 tredje ledd nytt annet punktum lyde:

Fartøy som er norsk etter sjølovens § 1 tredje ledd, regnes ikke som norsk etter loven her, med mindre fartøyet eies av person bosatt i Norge og fartøyets største lengde er mindre enn 15 meter.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) skal § 2 lyde:

Loven regulerer adgangen til å drive ervervsmessig fiske og fangst med fartøy som er norsk etter reglene i sjølovens §§ 1 til 4 og fartøy som eies av utlending bosatt i Norge når fartøyets største lengde er mindre enn 15 meter. *Fartøy som er norsk etter sjøloven § 1 tredje ledd, regnes ikke som norsk etter loven her, med mindre fartøyet eies av person bosatt i Norge og fartøyets største lengde er mindre enn 15 meter.*

V

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i næringskomiteen, den 9. desember 1999

Morten Lund
leder

Øystein Hedstrøm
ordfører

Kjell Opseth
sekretær